

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДЕРЖАВИ В БОРОТБІ З КОРУПЦІЄЮ

Шевлякова Т. С.,

магістрантка, кафедра правознавства, ПУЕТ;

науковий керівник – доц. Білокін Р. М.

Проблема запобігання корупції є однією з найактуальніших проблем державного управління, а теоретичне підґрунтя формування національної антикорупційної політики має стати пріоритетним напрямом спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Водночас актуальність дослідження корупції також зумовлюється збільшенням різноманітності форм її проявів на сучасному етапі в процесі становлення й розвитку як економічної, так і політичної системи України, її впливом на всі сфери життєдіяльності суспільства.

З позицій сутності публічного управління реалізація гуманізаційних засад управлінської діяльності потребує подальшого розвитку адміністративних, правових, інституціональних засад національної антикорупційної політики, оскільки основною проблемою в контексті впливу корупції є порушення базових прав людини.

Можна стверджувати, що корупція як анти-суспільне явище впливає на темпи розвитку економіки держави, соціальну сферу, владу та суспільство в цілому.

Питанням боротьби та запобігання корупції в органах державної влади присвячено багато наукових розробок, зокрема: роботи Р. Калюжного, В. Козака, М. Мельника, В. Настюка, М. Руденка, Є. Скулиша, О. Хмари, В.М. Пасічника та ін. Однак, доцільним залишається розробка прикладних механізмів запобігання корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Мета роботи полягає у науково-теоретичному обґрунтуванні напрямів удосконалення національної антикорупційної політики.

Корупція – негативне явище, що притаманне всім країнам. Своїми коренями корупція сягає у сиву давнину, настільки давно, що може здаватися, що це ганебне явище виникло разом з появою перших цивілізацій [7].

Загалом слід наголосити, що корупція створює суттєву небезпеку для життєдіяльності суспільства, і на сьогодні масштаби її поширення становлять реальну загрозу національній безпеці.

Незважаючи на вжиті протягом останніх років організаційно-правові заходи щодо протидії корупції, масштаби її не зменшилися, що частково слід пояснити не розробленістю теоретичного підґрунтя формування національної антикорупційної політики.

Дослідження корупції сягає як вивчення системних характеристик корупції, наслідків, до яких вона призводить на загальнодержавному рівні, так і до розуміння індивідуальних культурних і психологічних факторів, що сприяють або перешкоджають корупційному поведженню посадових осіб на певному рівні.

На сьогоднішній день галузь знань публічного управління і адміністрування має потребу в теоретичному визначенні напрямів формування національної антикорупційної політики, шляхів удосконалення правової бази з питань запобігання корупції в органах влади, розкритті змісту взаємозалежності політичних, економічних і культурних проблем. Власного методологічного наповнення потребує проблема соціальної сутності корупції як одного з найнебезпечніших проявів суспільного життя, яка є його продуктом, має чітко виражене політичне забарвлення і свідчить про неефективність діяльності державних і суспільних інститутів [1].

Формально рівень поширеності корупції є реакцією на кризу в основних сферах суспільного життя, що виражається у глибокій невідповідності між механізмами управління суспільством і фундаментальними цілями його розвитку.

Отже, з позицій наукового аналізу важливим завданням є напрацювання особливої методологічної моделі розвитку системи публічного управління в напрямі здійснення системних реформ, спрямованих на запобігання корупції.

Сутність наявних нині корупційних викликів полягає в тому, що корупція загрожує національній безпеці, реалізації реформування державного управління.

За думкою В.М. Пасічника, що безпосередньою умовою успіху боротьби з корупцією є посилення покарання за корупцію, запровадження кримінальної відповідальності за вчинення цього злочину [2, с. 6].

Щорічно голова Національного бюро розслідувань повинен звітуватися перед парламентом про виявлені факти корупції і вжиті заходи щодо покарання осіб, які скоїли корупційні правопорушення. Також результати діяльності мають оприлюднюватися у засобах масової інформації. Без таких рішучих і радикальних дій корупцію в Україні не подолати.

Значно більших результатів в реалізації антикорупційної політики можна досягти, якщо залучати неурядові, громадські організації. У вітчизняних умовах важливість взаємодії органів державної влади та громадянського суспільства у сфері протидії поширенню корупції обумовлюється низкою факторів:

– низькі показники довіри населення до усього спектру політичних інститутів поширюють суспільний скептицизм щодо ініціатив держави у вирішенні проблеми корупції;

– корумпований стан системи правосуддя позбавляє громадян ефективних державно-правових механізмів захисту своїх прав і свобод, тим самим посилюючи значення неурядових та правозахисних організацій;

Таким, чином, одним з найбільш істотних чинників у подоланні корупції є ставлення населення до цієї проблеми. Як свідчать результати досліджень, проведених в Україні протягом останніх років, більше половини населення схильне до вчинення корупційних правопорушень у разі, якщо це може сприяти розв'язанню проблеми.

Крім того, значна частка населення з огляду на брак відповідних знань не кваліфікує певні види поведінки як корупційні, усвідомлюючи при цьому невідповідність такої поведінки нормам моралі чи професійної етики.

За умови ефективної роз'яснювальної роботи населення може змінити ставлення до такої практики як до неприйнятної корупційної і, таким чином, антикорупційний потенціал суспільства значно зросте.

Перше, що необхідно Україні для ефективної реалізації антикорупційної політики – це політична воля, усвідомлення того, що це треба Україні, і що за нас це ніхто не зробить. По-друге, принцип верховенства права повинен бути не просто декларацією, а реально діяти на всіх рівнях здійснення влади. По-третє, тісна співпраця з неурядовими організаціями є запорукою здійснення громадського контролю та формування у громадян свідомого негативного ставлення до корупційних проявів.

Корупцію неможливо знищити в якомусь конкретному публічному органі, або за допомогою лише одного органу. Це явище системне і тому долати його треба також гуртом і системно.

Список використаних джерел:

1. Козак В. І. Феномен корупції: науковий погляд на реальний стан в Україні [Електронний ресурс] / В. І. Козак / Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. // [Електронний ресурс] // Режим доступу: // http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_uprav/2011_2/30.pdf.
2. Пасічник В. М. Демократизація державного управління у контексті забезпечення національної безпеки та боротьби з корупцією / В. М. Пасічник. Демократичне врядування. – 2014. – Вип. 13. // [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_13_5.
3. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 47, ст.2051) – (Редакція від 28.08.2018) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
4. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія): Закон України. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 46, ст.2047) – (Редакція від 25.04.2015) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції : Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 17, ст.118) – (Редакція від 08.08.2015) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/198-19>.
6. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 47, ст.2051) – (Редакція від 28.08.2018) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
7. Про запобігання корупції: Закон України. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056) – (Редакція від 31.08.2018) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>